

راهبری و کارآمدی اطلاعات

د. آری و تدوین
معاونت پژوهش و تولید علم

دانشکده اطلاعات

معاونت پژوهش و تولید علم

۱۳۹۴

راهبری و کارآمدی اطلاعات/ گردآوری و تدوین معاونت پژوهش و تولید علم.- تهران: مؤسسه چاپ و

انتشارات دانشکده اطلاعات، ۱۳۹۴

۳۳۶ص: جدول، نمودار. - (مؤسسه چاپ و انتشارات دانشکده اطلاعات؛ ۲۶۷)

کتابنامه

۱. سازمان اطلاعاتی ۲. کنترل اطلاعات الف. عنوان

۴۶۰۰۰۰

۱۳۹۴

مشخصات:

عنوان: راهبری و کارآمدی اطلاعات

گردآوری و تدوین: معاونت پژوهش و تولید علم

ناشر: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشکده اطلاعات

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

شابک: ۷-۷۳-۷۸۱۳-۶۰۰-۹۷۸

بها: ۱۴۰۰۰۰ ریال

تهران: صندوق پستی ۱۴۳۸-۱۶۷۶۵

«تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلی یا جزئی به هر صورت

(چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.»

شماره تلفن: ۲۲۴۶۹۷۳۹

تهران: صندوق پستی ۱۴۳۸-۱۶۷۶۵

یکی از کارهای ما تولید کتاب است، ترجمه‌ی کتاب [است]. شما نگاه کنید ببینید در دنیا چه چیزهایی منتشر می‌شود که دانستن آن برای جوان ایرانی لازم است؛ ترجمه کنید، پول بدهید ترجمه کنند، کما اینکه دیگران دارند می‌کنند- من با کتاب زیاد انس دارم، کتاب زیاد می‌خوانم، در بازار نشر و مانند این‌ها از تازه‌های کتاب زیاد اطلاع دارم- کارها دارد می‌شود؛ سرمایه‌دار می‌رود پول عالی می‌دهد به مترجم که فلان کتاب را ترجمه کن. من پرسیدم از یکی از همین حضرات که مترجم به شما مراجعه می‌کند یا شما به مترجم مراجعه می‌کنید؟ گفت نه، ما به مترجم مراجعه می‌کنیم؛ راست می‌گویند، مترجم پیدا می‌کنند برای اینکه ترجمه کند. خوب این کار را شما هم باید بکنید؛ کتاب ترجمه کنید، کتاب تولید کنید.

«بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۹۲/۹/۲۳»

مقدمه ناشر

اطلاعات حداقل به دو دلیل، با سایر ارکردهای حکومت‌های مردم‌سالار تفاوت دارد. اول اینکه بیشتر طیف‌های این حرفه پنهان است. حیات اطلاعات به این دلیل است که حکومت‌ها به دنبال پنهان نمودن برخی از اطلاعات خود از سایر حکومت‌ها هستند که آن حکومت‌ها نیز دنبال کشف اطلاعات پنهان و وسیله اداری هستند که از خودشان میل دارند آن ابزارها را پنهان نگاه دارند. دوم اینکه اطلاعات فعالیت است که انجام آن تضمین‌کننده امنیت ملی کشور است ولی از نظر کشور هدف بی‌قانونی است اقداماتی نظیر شوند، جمع‌آوری اطلاعات و اقدام پنهان.

این ویژگی اطلاعات باعث می‌شود که نهادی در ساختار دولت‌ها، مردم‌سالار وجود داشته باشد که کارویژه‌های لازم برای راهبری آن تفاوت‌هایی با دیگر نهادهای موجود داشته باشد. از این‌رو لازم است سازوکاری ایجاد شود تا کارآمدی این نهاد تضمین گردد. کتاب راهبری و کارآمدی اطلاعات مجموعه مقالاتی است برگرفته از سه منبع اصلی که

توسط معاونت پژوهش و تولید علم ویراست و تدوین شده است.^۱

بنابراین سازمان‌های اطلاعاتی به منظور کارآمدی و کارایی در مأموریت‌های اطلاعاتی، نیازمند مراقبت و نظارت هستند. اگرچه این سازمان‌ها خود مراقب سایر حوزه‌های حاکمیتی هستند و تلاش دارند تا نفوذ بیگانگان و رقبا به اطلاعات و منافع امنیت ملی محدود نمایند. اما نظارت درونی در سرویس‌های اطلاعاتی از اهمیت قابل توجهی برخوردار است. انطباق مأموریت‌های اطلاعاتی با سیاست‌های کلان نظام سیاسی موجب تسهیل فرایند ردمی کردن اطلاعات و نیز تضمین اقدام در چارچوب قانون می‌شود. واقعیت انکارناپذیر، عدم امکان ورود حوزه‌های خارج از اطلاعات به درون اطلاعات به دلیل ماهیت پنهانی بودن این امر است. از این رو نهادها و ارکان نظارتی درون سرویس‌ها این وظیفه را برعهده می‌گیرند.

در این کتاب تلاش می‌شود تا با تبیین مفاهیم اساسی اطلاعات از جمله پنهان‌کاری، ساختار مورد نیاز برای راهبری، نظارت و کنترل اطلاعات براساس رهیافت‌های حاصل از موارد تجربی مورد بررسی قرار گیرد.

معاونت پژوهش و تولید علم

۱. این کتاب برگرفته از:

1. Hastedt, Glenn P. (ed.) 2005. Controlling Intelligence, Routledge.
2. Matei & Bruneau, Florina Crisciana & Thomas C. (2011), Policy Makers and Intelligence Reform in the New Democracies, International Journal of Intelligence and Counter Intelligence, Vol. 24, pp. 656-691.
3. Fernand Filip, Valentian (2006), the Intelligence Phenomenon in a New Democratic Mili EU. Romania: A Case Study, Naval Postgraduate School.

فهرست مطالب

گفتار یک: شرح مسأله	
پیش گفتار: کنترل اطلاعات - تعریف مسأله	۱۵
چارچوب مسأله	۱۵
اطلاعات چیست؟	۲۰
چرا اطلاعات مورد نیاز است	۲۳
رابطه بین اطلاعات و سیاست	۲۶
کنترل چیست و چگونه تحقق می یابد؟	۳۳
فصل اول: سیاست گذاران و اصلاحات اطلاعاتی - مردم سالاری های نو	۳۹
کاربردپذیری	۴۱
کارویژه اطلاعاتی و نقش سیاست گذاران	۴۳
چرا سیاست گذاران به اطلاعات موثر اهمیت می دهند؟	۴۶
اهمیت شفافیت اطلاعاتی	۵۰
سیاست گذاران و اصلاح مردم سالارانه اطلاعات	۵۱
چالش هایی برای سیاست گذاران	۵۴
غلبه بر چالش ها	۵۶
تجربه جهانی: مطالعه هفت مورد	۵۷
برزیل	۵۸
آرژانتین	۶۳

۶۷.....	پرو.....
۷۱.....	لهستان.....
۷۵.....	رومانی.....
۸۰.....	اسپانیا.....
۸۴.....	روسیه.....
۸۹.....	تحلیل نمونه‌های موردی.....
۹۳.....	پدیده اطلاعاتی در یک محیط دموکراتیک جدید، رومانی - یک مطالعه موضوعی.....
۹۸.....	فرانسه.....
۱۰۱.....	روشن‌شناسی و ساختار.....
۱۰۱.....	تعاریف.....
۱۰۵.....	کار اطلاعاتی و سیاست.....
۱۰۵.....	جنبه‌های تئوریک.....
۱۱۱.....	اطلاعات و سیاست در رومانی.....
۱۱۳.....	نقش اطلاعات.....
۱۱۳.....	نقش اطلاعات - چارچوب تئوریک.....
۱۱۶.....	مورد رومانی.....
۱۱۸.....	۱. سرویس اطلاعاتی رومانی (SRI).....
۱۱۹.....	۲. سرویس اطلاعاتی خارجی (SIE).....
۱۱۹.....	۳. سرویس حفاظت و پاسداری (SPP).....
۱۱۹.....	۴. سرویس ویژه ارتباطات (STS).....
۱۱۹.....	۵. اداره کل اطلاعات دفاعی (DGIA).....
۱۲۰.....	۶. اداره کل اطلاعات و حفاظت داخلی (DGIPI).....
۱۲۰.....	ساختار اطلاعاتی.....
۱۲۱.....	سازماندهی اطلاعاتی - دیدگاه تئوریک.....
۱۲۳.....	سازماندهی جامعه اطلاعاتی رومانی.....
۱۲۶.....	کنترل اطلاعات.....

۱۲۷	دیدگاه تنوریک در مورد کنترل و نظارت بر اطلاعات
۱۲۸	۱. کنترل قوه مقننه
۱۳۱	۲. کنترل قوه مجریه
۱۳۲	۳. انواع دیگر کنترل
۱۳۴	کنترل آژانس‌های اطلاعاتی رومانی
۱۳۴	۱. قوه مقننه
۱۴۱	۲. قوه مجریه
۱۴۲	۳. سایر کنترل‌ها
۱۴۵	تخصصی شدن اطلاعات
۱۴۶	اطلاعات به عنوان یک تخصص: بحث تنوریک
۱۴۷	تخصصی شدن اطلاعات در رومانی
۱۴۹	نتیجه‌گیری‌ها
۱۴۹	خلاصه یافته‌ها
۱۵۲	آینده: پیامدهای اصلاحات اطلاعات در رومانی
۱۶۹	فصل دوم: اطلاعات و نظام سیاسی آمریکا
۱۷۱	اطلاعات قبل از جنگ جهانی دوم
۱۷۴	تأثیر جنگ جهانی دوم بر اطلاعات
۱۷۷	اطلاعات در دوره پس از جنگ: دهه اول پس از جنگ
۱۸۰	دهه دوم فعالیت
۱۸۳	دهه سوم
۱۸۸	دهه چهارم
۱۹۲	نتیجه‌گیری
۱۹۵	فصل سوم: کنترل سی. آی. ای: نقدی بر پادمان‌های رایج
۱۹۵	شورای امنیت ملی
۱۹۷	ناظران دیگر کاخ سفید
۱۹۹	بررسی بودجه‌های اجرایی

۱۹۹	ناظرین داخلی سی. آی. آی
۲۰۱	ایستگاه اطلاعاتی
۲۰۲	سفیر
۲۰۸	احزاب و گروه‌های فشار
۲۱۱	رسانه
۲۱۲	کنگره
۲۱۷	داد ادها
۲۱۹	عن عقیده
۲۲۳	اطلاعات و با نگویم سخنرانی

گفتار دو: حوزه‌های سیاسی

۲۳۹	فصل چهارم: ارزیابی ای کنترل اطلاعات
۲۴۴	مدیریت
۲۴۵	نیازمندی‌ها
۲۴۷	وظایف آماده‌سازی
۲۴۸	تحلیل
۲۵۰	تولید فرآورده
۲۵۰	اطلاعات هشدار
۲۵۲	اطلاعات پایه
۲۵۴	انتشار اطلاعات
۲۵۵	ارزیابی
۲۵۹	فصل پنجم: کنترل اطلاعات: ارزش اطلاعات تخصصی
۲۶۰	کاستی‌های کنترل قانونی
۲۶۴	گونه‌شناسی نقش‌های اطلاعات
۲۷۷	جهت‌گیری‌های نقش مدیر اطلاعات مرکزی
۲۷۹	نتیجه‌گیری

۲۷۹	فصل ششم: کنترل اقدام پنهانی
۲۸۰	انکار مقبول و نظام وظایف
۲۸۱	تغییر وضعیت
۲۸۳	چانه‌زنی در حال تغییر: حفاظت از اسرار دولت
۲۸۴	تنش ذاتی
۲۸۵	درس‌ها و محدودیت‌های آن
۲۸۹	فصل هفتم: کنترل تهدید امنیتی: ضد اطلاعات خارجی
۲۸۹	اف.ی.ای چیست؟
۲۹۱	جامعه اف.ی.ای
۲۹۶	کنترل و نظارت اف.ی.ای
۲۹۹	نتیجه‌گیری

گفتار سه: یک نمونه تطبیقی

فصل هشتم: تجدید ساختار کنترل د.ا.ا: حقیقات کمیسیون

۳۰۵	مک دونالد و میراث آن
۳۰۷	سابقه تأسیس کمیسیون مک دونالد
۳۰۸	مسائل مربوط به کمیسیون مک دونالد
۳۰۹	مسائل خاص کارایی دیوان‌سالاری
۳۱۱	راه‌حل‌هایی برای مسائل
۳۱۲	جداسازی فعالیت‌های پیوسته
۳۱۷	کنترل بهتر سیاسی
۳۲۵	قدرت تشخیص
۳۲۶	قانونی کردن اقدامات
۳۲۶	نگرانی‌های مربوط به غفلت و کمیسیون
۳۲۸	تهدیدات کارگزاران دولتی
۳۲۹	کمیسیون

۳۲۹	شرایط کانادا
۳۳۰	چارچوب ارجاع
۳۳۱	نگرانی‌های مربوط به اجرا
۳۳۱	نتیجه‌گیری

www.ketab.ir